

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F6icia una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri externe 15 fl. sun. pe unu anu s6eu 45 doidiaceri, or 3 galbini si 3 doidiaceri mon. sunatoria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari s6eu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicar

Nr. 77.

Brasiovu, 29. Septembrie 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Recrutati'a cu referintia la romanii transilvani.

(Urmare din Nr. tr.)

Mai este anca si o alta clasa a locuitorilor romani, trecut6re si mai in midiuloculu tierii, din care anca lipsescu feciori multi pre timpulu tragerii de sorti; eara aceea si este clas'a d6ileloru (szell6r) si a curialistiloru, cumu si a mai multoru iobagi de aceia, carii in urmarea regularii urbariale au remasu fara casa si mosi6ra, pe carea fostulu Dumnu de pamentu o a incorporatu cu alodiatur'a s'a, incatu multimea familiiloru tieranesci a fostu constrinsa s6eu a se muta totu aci in ti6ra pe airea, s6eu ceea ce s'a intemplatu adesca ca ele luara lumea in capu si trecura in tierile romanesci; s6eu de si n'au trecut6 familiile intregi, partea inse barbat6sca a facutu cumu a sciutu si s'a stracuratu din colo preste munti; unde apoi multime de insi au intratu si mai intra pe acolo in cele mai diferite servitii pe la negutiatori si proprietari de pamentu, la orasie si la sate, in catu astadi ori-unde te intorci in tier'a vecina, trebuie se dai de ardeleni s6eu cumu le d6icu pe acolo ungureni; o emigratiune ac6st'a, carea se p6ote asemena f6orte bine cu emigratiunea elvetianiloru la Rom'a, Neapole si pre la alte parti si cetati ale Italiei, s6eu cu a savoiardiloru din muntii Sabandiei la Paris. Precumu aceia esindu din patri'a lor6 cea munt6sa pe unu t6impu 6reca spre a'si castiga pana de t6ote d6iele, intocma asi6 au re'nceputu (o d6icemu inadinsu re'nceputu) a esi romanii ardeleni si secuii din patri'a lor6 nu numai spre a'si castiga modulu vietuirii pentru sine, ci si pentru familiile lor6. Aceiasi adica trecandu in „tier'a“, s6eu si in Moldov'a pana pe la Galati in diosu, d6eca cumva sunt 6meni de omenia si muncitori, eara nu nisce betivi si hoti, isi capata de siguru simbri6ra de cata 3 pana la 5 galbini pe luna, fara mancare, eara cu mancare cate 2 pana la 3; din aceea simbria densii sunt in stare de a tramite din luna 'n luna cate atata, pre catu famili'a se nu sufer6 lipsa de mamaliga si de dulc6la si se nu ajunga a ambla g6ola despoi6ta; eara altii in cursu de 2—3 ani isi castiga pe atata, in catu re'ntorcunduse acasa, isi cumpara cate o bucatia de mosia si o pareche de bouleni; altii earasi remanu cu totulu in ti6ra s6eu cumu d6icu secuii „a tz6ar6ban, mert ott arannyal fizetnek 6s olcs6 a keny6r, meg a h6us.“

Ei bine, cine face 6re pe ac6sta clasa de 6meni c6 se fuga de sorti? Bagati de s6ema Domnilor6, ca ei n'au fugitu din aintea sortilor6, ci dinaintea f6omei si a golatatiei. Mam'a si fat'a cu copii cei merunti nu pot6 lua lumea in capu asi6 usioru c6 tat'a si feciorulu, ale caroru bratie sunt totuodata capace de a scuti pe familia de perire. Am auditu pe unii dicundu: Tocma pentruca cutare fecioru nu are mosia, se dor6sca a se inrola la armata, unde are t6ote cele trebuint6se, unde si p6ote indoi si intrei capitulatiunea, pentruc6 cu ac6sta se si asigure si totu restulu vietii sale. Ac6sta observatiune are locu, o recun6scemu, in mai multe casuri, in care feciorulu n'are nici mosia nici familia de ajutat6; noi inse intielegemu aici numai familii de acelea,

de care intre romani se afla f6orte numer6se, unde vedi cate 5 --6 pana la 10 si 12 copii, dintre carii abi6 unulu doi sunt mai ridicati, eara ceilalti sunt totu numai buni de a manca, — eara nu si de a castiga. Este cu totulu altuceva, unde in familia sunt bratie de ajunsu spre a nutri pe membrii sei; de acolo celu ajunsu de s6orte se m6erga fara nici unu murmur6, se nu dos6sca, se nu faca rusine numelui romanescu. In dilele n6ostre tractarea feciorilor6 pe la regimente este fara nici o asemanare mai umana decatu fuses6 aceea odini6ra; bataile cele formidabile s'au delaturatu mai de totu, in catu numai crime cu totulu cumplite se mai pedepsescu in modu cumplitu. Preste ac6sta ostasii sunt bine nutriti si bine imbracati.

Nu ca d6ora amu voi a desvinui cumva sfi6l'a romanului de statulu ostasiescu, pentruca numai asi6 ceva nu nea trecut6 prin minte, ci numai spre a respinge si mai departe nedreptele incriminari cate ni se facu in ac6sta privintia din unele parti, dati se tragemu o paralela intre romani si intre alte pop6ra, nu numai conlocuitor6, ci si straine. Spre acestu scopu noi ne provocamu atatu la protoc6lele comis6unilor6 asentat6re, catu si la ale regimentelor6 care si complinescu cadrele lor6 din Ardealu. Din aceleasi va pot6 cun6sce origine, cumuca numerulu ostasilor6, computatu dupa proportiunea nationalitatilor6 preste totu este mai mare din partea romanilor6, si numai numerulu oficalor6 este earasi precumpanitoru de alte nationalitati, la care inse romanii nu p6orta vin'a. Causele acestoru dispropertiuni sunt f6orte firesci si prea apr6pe de mintea omului. Ungurii si sasii au o multime de gimnasii si chiaru cate o facultate, prin urmare la ei prin ajutorulu sc6olelor6 scapa unu mare numeru de tineri, pentruca sunt scutiti de a trage sorti... Preste ac6st'a familiile unguresci mai de frunte s6eu isi rescumpara pe o parte a fiilor6 sei prin depunerea tacsei de 1200 fl., s6eu ca dandule man'a ii infunda la institutele militare, ori ca ii asent6za ici colo din gimnasiu, inse numai c6 cadeti, pentruc6 cu atatu mai usioru se ajunga la rangulu de oficalu. Ear6 in catu pentru familiile sasesci, apoi acestea si de aru voi se dea recruti, mai vertosu pre la sate, nu prea au de unde, pentruca au ajunsu c6 trei copii se fia o raritate, ci affi mai vertosu numai cate unulu, celu multu doi, s6eu cate unu fecioru si cate o fata, incatu d6eca acelu unicu fecioru mai are si cate o scadere organica, apoi elu tocma prin aceea e si scutitu de recrutati6, remane earasi scutitu si atunci, candu parintii aflanduse in stare materiala prea buna ilu rescumpara cu bani. Au fostu in anii dintre 1852 si 1860 mai multe casuri asemenea celor6 din vecinata n6astra, unde comun'a 6uratu roman6sca Tohanu constat6re din 400 familii avea dintr'odata la 80 feciori in armata, candu din contra comune sasesci indoitu mai mari nu avea nici cate 40.

Ce e dreptu, de cativa ani inc6ce si o sama de studenti romani mai mediocrii invatiara si ei dela unguri si sasi cumu se se scut6sca de pusca luandu s6eu alta pusca. adica a trupei de finantia, s6eu cautandu si locu de dascalu ori notari la cate o comuna uitata pana atunci de toti santii; eara apoi la romani asemenea scuteli au batutu cu atatu mai tare la ochi, cu 6atu

celelalte natiuni au fostu pana aci mai puçinu dedate a vedé atati notari comunali si dascali de romanu pe la scóle romanesi.

Se trecemu cu vederea, ca vietuirea cu ani intregi prin garnisóne departate nu e placuta la nici unu felu de trupa européna; dar' apoi insii frantiosii, caroru nu le va denega nimini spiritulu de ostasi nascuti si de o bravura preste totu recunoscuta, o parte mare a Françiei se induplea prea cu a-nevoia a se 'nrola in óste, ci (fiinduca legea françiosésca suferé acésta) care numai póte, isi pune omu in locu; déca inse françiosulu apucà odata a imbraca uniform'a ostasiésca, apoi elu si este ostasiu cu tóta inim'a si cu totu sufletulu; atat'a numai, ca se nu'lu tiena prea indelungatu in nelucrare si in o asteptare uritiósa, ci sei dea de lucru, adica: Se'lu duca la — bataia. Eata cam asemenea o patiesci si cu romanulu. Acestuia inca'i e greu pana se se despartia de frumosulu tienutu alu patriei sale; dupa aceea inse avemu atatea esemple, unde recrutii de 2—3 luni intréba pe oficiri, ca mai este multu pana se'i duca la bataia, pentruca ei acumu sciu mu-str'a si ca aru vrea se védia si ei pe françiosi.

Au mai fostu pana la a. 1860 anca si o alta cauza, pentru carea fecioriloru nostrii incepuse a le fi grétia de viétia militara; aceea si fusese; total'a desnacionalizare a regimentelor, amestecarea mai multoru nationalitati cu totulu straine un'a de catra alt'a in aceleasi regimente si trupe, stramutarea totuodata in tieri, unde nici unii si nici altii nu intielegea de locu limb'a locuitorilor. Celu care cunósce pe omu si inim'a lui, cumu si trebuintiele de tóte dílele ale ostasiului, póte judecá usioru urmarile unui amestecu cá acesta.

Dela 1860 incóce amu vediutu cu totii ceea ce s'a intemplat. Diet'a Ungariei a dechiaratu ca tiér'a nu e datóre se mai dea recruiti; comitatele au dísu: „nu damu recruiti;“ oficialii de comitate mergundu din comuna in comuna invatiara asemenea pre ómeni cá se nu dea recruiti. Este óre de miratu, déca nisce simplii sateni; ómeni ai naturei audiendu din gur'a „domniloru“ cá nu mai trebue se mérga la óste, incepura se nu le mai dea acestoru crediementu?!

Si totusi in primavér'a anului curgatoru se aflara dintre aceiasi „domni“, carii isi batea diocu de romani prin gazetele din Clusiu, cumuca ei nu mergu bucurosi la óste. Acestea sarcasme cadea pre atunci cu atatu mai amaru, cu catu lips'a si saraci'a in tiéra erá fórte mare si cu catu feciorii apucasera a se respandi anca de cu tómn'a in tóte partile spre a'si castiga nutrementulu de tóte dílele, pana candu cerulu se va mai indura de poporulu asupritu, impilatu si amaritu. G. B.

Comisiunea centrala in tiér'a Oltului.

(Capetu din Nr. tr.)

Veni pe tapetu inmultirea oficialiloru districtuali, si s'a decisu, cá numerulu de 6 alu asesiloru districtuali se se 'nmultiésca anca cu 2, fiacare asesoru se capete, pre lenga unu cancelistu si unu secretariu; ca impartinduse districtulu in 8 tracte se se 'nmultiésca si numerulu de 6 alu judiloru tractuali anca cu doi si apoi fiacare se aiba si cate unu vice-jude tractuale lenga elu. S'a conchisu imbunatatirea lefiloru, la care sau luatú acea impregiurare de base, ca de óre-ce locuitorii transilvaniei platescu proportionatu totu acea contributiune, ce o platescu locuitorii celorlalte provincie, mérita cá si oficialii loru, cari in proportiune pórtá póte officii si mai grele, cá ai celorlalte tiere, se fia celu puçinu asia platiti, cumu sunt alti, si asia s'a otaritu pentru despartimentulu politicu: Vice-capitanului 1200 fl. pe anu; not. supr. 1000 fl., v.-notariului 600 fl., judiloru tractuali cate 700 fl., archivarului si protocolistului cate 500 fl., cancelistiloru cate 400 fl.; pentru despartimentulu judecatorescu: Vice-capitanului séu presiedintelui judecatorescu 1200 fl. léfa si unu adausu de 400 fl. pe anu; asesiloru cate 1000 fl., fiscalului 1000 fl., v.-notariului 600 fl., cancelisti cate 400 fl. — S'a decisu, cá sedri'a orfanale, care adi sta numai din doi asesori cu léfa cate 200 fl. se se 'nmultiésca anca cu doi, dintre cari unulu cá conducatoriu se aiba o léfa de 500 fl., éra ceilalti trei cate 400 fl. Lefile mediciloru si ingineriului districtuale anca se imbunatatira si anume a fisicului dela 500 la 600 fl., a chirurgului dela 300 la 400 fl., a ingineriului dela 500 la 700 fl. Lefile servitoriloru se inmultire proportionatu. Se 'ntielege de sine ca tóte aicea enumerate sunt numai nisce propuneri din partea comisiunei centrale a districtului si numai dupa inalt'a intarire voru avé valóre. — Acestea au fostu conclusele si decisiunile cele mai momentóse aduse in decursulu la trei siedintie. Dupa care urmà unu prandiu splendidu

cu toaste pentru Maiestate si Capitanu s. In a 4-a siedintia se facura alegerile la doi vice-oficiali ai districtului, si anume a vice-capitanului politicu si acelu judecatorescu; pentru cari se pusera in candidatiune cate 3 din tóta confesiunea si se alesera prin votisare secreta pentru gr.-or. Domnulu Joane Codru Dragosianulu; pentru gr.-cat. Daniele Gremoi; pentru catolici Carolu Bistra; pentru reformati Georgiu Jacabb si pentru protestanti Henrich; asemenea se candidara si pentru postulu de vice capitanu judecatorescu, resp. presiedinte la judecatori, din fiacare confesiune cate trei si se alesera D. Const. Pantiu pentru orientali, Gr. Maieru pentru uniti, Josifu Mone pentru catolici, Carolu Meszlényi pentru reformati si Carolu Graffius pentru protestanti. Depinde acumu dela Maiestatea Sa alegerea si intarirea unuia dintre cate cinci, credemu, ca care va avé mai multa harnicia si desteritate dovedita si pana acumu va fi alesulu scl. — F.

Sibiu, 26. Sept. Eri nu se putú tiené siedintia Comitetului Asociatiunei din caus'a ca lipsi numerulu membriloru, ce se cere de statute la votisare de si v.-presiedintele D. canonicu T. Cipariu si D. Antonelli dela Blasiu ne onorara cu presentia Dniloru. Deci Eso Sa D. presiedinte cerendu importantia obiectelor, ce au de a se pertracá la acést'a siedintia tramisa la Mercurea membrului comitetului D. jude regescu Ilie Macelariu provocare, cá negresitu se vina pe astadi. Sosindu laudatulu Domnu s'a inceputu siedintia la 9^{3/4} óre dim. despre care vomu impartasi in Nrulu viitoriu. Acuma ne multiamimu a face cunoscutu, ca s'a cetitu emisulu presidiului gubernialu, care lamu impartasitu mai susu si ca stipendiele escrise in diurnalele nóstre s'au conferitu lui Nic. Popu si J. Dragomiru cele de cate 300 fl. pentru filosofia — lui Josifu Crisianu, Moise Branisce, J. Cosieru, toti iuristi in Sibiu. Apoi lui Procopiu Laz'a iuristu in Pest'a cele de 100 fl. v. a. Lui I. Stupinianu din gimn. din Blasiu — lui Zach. Ben'a si Maeru din gimn. evang. luteranu — apoi lui Aureliu Isacu din gimn. de statu de aicea cele de 50 fl. (T. R.)

Comitetulu Comitatenese in Dev'a.

Comitetulu Comitatenese in comitatulu lui Hunyad fù conchiamatu pe 25/13. Sept. a. c. la Dev'a, membrii Comitetului in parte mare fusera de façia, din partea fratiloru magiari venira cu totii cu instructiunile primite conformu consultatiunei avute inainte de asta cu 2 luni in Barçia mare, in intielesulu carei'a erá a se protestá din punctu de vedere alu ilegalitatei, protestatiunea séu dupa cumu le place unor'a a o botezá Adres'a erá gatita de mai multe septemani, si acumu circulá numai pre subscriere. Membrii Comitetului romani de sange anca venira, erá totu plugari alesi si vreo cativa Protopopi cu Preoti romani alesi, — e de observatu ca din membrii de rondu mai multi, ér' dintre onoratorii Ill. Sa D. comite supremu Joane Puposiu, cu fratele Dsale Protopopulu Hondolului Basiliu Puposiu nu au venitu la Comitetu.

Tempulu erá aprópe, cu totii grabiramu in sal'a oficiului Comitatenese, unde pe la 10 óre Ill. Sa D. comite supremu Fr. Bai. de Nopesa inviatu de un'a deputatiune veni, si deschisa adunarea cu un'a vorbire scurta inse potrivita rostita in limb'a magiara si romana, apoi lasà de se cetira mai multe paragrafe a le instructiunei pentru organizarea provisoria a municipalitatiloru — dupa ast'a s'au redicatu D. Ladislau de Bartsai, si desfasiurà in unu tonu moderatu greutatile, ce intimpina Comitetulu cu atate octoari, apoi poft'a de a potea unadata esi din aste incurcaturi, firesce intielesulu totu alu acestei vorbiri erá identicu cu ceta alu Adresei facute, adeca recastigarea Constitutiunei preavute. Dupa D. Bartsai se redicà preotulu romanu D. Ulpianu si díse, ca densulu cetindu instructiunea de amenuntulu au aflatu cumuca aceea vine in contradicere cu in. Diplom'a din 20. Oct. 1860, si pentru romani e mai apasatória cá tóte institutiunile de pana acumu, asia densulu convinsu ca din desbaterile intreprinse pe bacea acestei instructiuni nu va resultá nimicu bunu pentru romani, si ca pentru interesele romane nu s'au ingrigitu instructiunea, densulu nu póte, si nu voiesce a fi membrulu Comitetului, ci iaru fi parerea cá se se róge Mai. Sa pentru conchiamarea Dietei Transilvane, carea singura va fi competente si in stare a ne scóte din atate provisorii. Aici Ill. Sa D. comite supr. intréba ambele parti de partinescu pe antevorbitori, si dupa priimirea respunsului afirmativu conformu §. 14 alu instructiunei au disolvatu adunarea.

Aceast'a e tóta curgerea lucrului, romanii dara si actiu siau aratatu neindestulirea cu instructiunea inaltului guvern, ce e atat'a de apasatória pentru romani. Se póte ca romanii acestui Comitetu nu au corespunsu asteptarii mai multora,

densii inse au lucratu credintiosi politicei de a protestá, si déca voru fi gresitu ceva in pasii lor, ast'a gresiéla cu totu dreptulu s'aru putea ascrie Comitetului permanentu, dela care neci un'adata priimiramu óre care directiva. Unu Romanu.

Alte Comitete. In Doboca, — dupa „Korunk“, pana vomu fi insciintiatu de adreptulu — cu tóta pretensiunea facuta de catra baronulu Bánffy Albert, cá se se priimésca o reprezentatiune la Maiestatea pentru restituirea constitutiunei, sprijinita de mai multi grafi si baroni, remase totusi o maiortate de 33 membri, dupa esirea celorulalti, si acestia si continuara lucrarile, alésera comisiune pentru asiediarea culegatorilor de dare; in 30. alesera oficiali: Bohetielu Mihaiu de jude primariu (fő-biró), Sipotariu de Presiedinte sedriei, Anca Petru de v.-comite, Schustai Nicolau, Lupu Teodoru, Nemes Alecsandru, Pop Alecsiu, Gombás Szabo, Peterfi, de judi sedriali scl. V. V!

— In Alb'a inferióra, superióra si Triscaune nu s'a tînutu anca adunare, ear' celelalte mai tóte s'au prorogatu. —

— In Tîrgulu Muresiului (Nr. G. 73) se afla in servitiu si D. Ladislau Vaida, care si pastréza numele in tóta intregitatea si onóra. —

— Scirile despre dieta sunt numai inventiuni si tocma acuma se potu relega pe cine sci candu; ele se reducu la atata, ca cercurele alegatorie se voru forma asia, incatu la casu de lipsa se póta servi si spre alegerea nemediata la senatulu imperialu.

— „H. Z.“ scrie, ca calatorii ce trecura prin Sabesiu enaréza, cumuca fabric'a de chartia dela Petersdofu a arsu pana in fundamentu,

— Arsau in 30. si in Bistritia vreo 10 case, cu edificatele economice; in Abrahamu in scaunulu Odorheiului vro 16 gazde; in 7/10. in Orestia edificiele econ. la 3 gazde din piácia; in Rapolt in 5/10. arsera 72 de gazde.

— Culesulu viiloru se incepú si calitatea vinului va fi mai cá a celui din 34, ear' cantitatea nu va fi mai insemnata, cá intr'alti ani buni.

Vien'a. Mai. Sa Imperatulu calatori la Ischl, de unde se va re'ntórce in septamana asta. Pana atunci archiducele Raineru priimi audientie in locu.

Chronica esterna.

ITALIA. Princes'a mirésa, dupa decurgerea ceremonieloru porni cá regina a Portugaliei insoçita de frateseu Prinç. Humbert la soçiuulu seu; dupa ce lasà la pauperismulu din Taurinu 20 mii franci spre impartire.

Caus'a Romanei. „Constitutionelulu“ Franciei o spune categoricu, ca Franci'a nice odata n'a concesu dreptulu Italianiloru a cere Rom'a de Capitala, inse nu va disputa dreptulu romaniloru a si face ei decretarea si a se folosi ei de favorea neintreventiunei. Lucrulu a devenitu acumu acolo incatu trupele franceze voru parasi in scurtu Rom'a si voru trebui se lese cabinetulu papalu, cá se si castige amórea ómeniloru liberi.“ Cu acestea se conferimu si

Covorbirea

Imperatulu cu Prinçulu Napoleonu si anca unu barbatu de statu italianu dupa „Pungulo“ diurnalu Milanezu. Imgeratulu díse:

„Eu pasii preste Alpi si conduseiu in persóna armat'a franca, spre a pune capetu influintiei austriace in Itali'a; candu inse 'mi retraseiu armat'a, pusamu de aparare pentru nou'a monarchia principiulu ne'ntreventiunei, si primirea acesteia prin vechi'a diplomatia o amu efeptuatu favorandu in Toscana, Romagn'a si Sicili'a sufragiulu poporului. Eu voiu remané credintiosu principiulu ne'ntreventiunei si a plebiscitulu (decretarea poporului) si voiu vighià pentru observarea lor; inse inainte de tóte trebue se se mesure puterile. Déca voiu parasi eu acumu Rom'a, póte Itali'a totu pune cu anevoiã vr'o 200 mii feciori in contra la 400 mii din pratrunghiulu fortaretieloru austriace. Rom'a se considerà pana acumu cá o cestiune morala si politica. Eu sunt soldatu si nu potu se nu o priveseu si din privinti'a strategia. Ce privesce la domnirea temporalã a Papei care in 1860 se armase in contra Franciei, ea a incetatu a trai la Castelfidardo si noi nu suntemu teologi, cá se facemu dintr'acésta o intrebatune de dogma.“ Din acestea cuvinte s'aru camu vedé, ca Franci'a nu va parasi tocma in asia scurtu timpu Rom'a. —

— La Varignano, unde se afla Garibaldi amnestisatu, concurgu mereu cavaleri si dame angle spre alu oerceta. Italianii eara-si facu sperantie mari din impregiurarea, ca Garibaldi s'ar fi inoitu cu comisari angli, cá, déca Franci'a nu vrea se desierte Rom'a, si Angli'a se ocupe militaricesce Sicili'a; apoi Meętingurile prin Angli'a, tóte facu presiune asu-

pra Franciei, cá se parasésca Itali'a in favórea Italianiloru. Garibaldi deci multiumesce in cuvinte fórte magulitórie si multiamitórie poporului anglezu, rogandulu, cá se sprijine libertatea popóreloru. — Acuma se astépta re'ntórcerea lui Napoleonu dela Biariti, cá se se dee respunsu si la pretensiunile notificate din Turinu.

In Rusi'a se serbà la Nowgorod cu mare pompa in presenti'a imperatulu serbarea mileniulu imperatiei, ad. implinirea de 1000 ani a imper. rusescu, la care luara parte si 12 mii soldati si multime de poporu.

Acésta serbare se tînú in Nowgorod, orasiu vechiu, care fú cea dantaia capitala a leaganulu imperiulu rusescu inainte cu 1000 ani. — Se asteptá amnestisari si concesiuni constitutionale dela imperatulu cu acésta ocaziune, inse afara de unu toastu redicatu pentru nobilimea de imperatulu, altu ceva nu priimira. —

TIÉRA ROMAÉNSCA.

„Reform'a“ ne aduce 3 telegramc adresate de M. S'a Domnulu catra generariulu Teod. Balsiu, gen. George Ghica si Nicolae Docanu, din care se vede, ca o reactiune in Jasi are nevoie de a fi suprimata. Depesi'a prima suna asia:

Generalulu TEODORU BALSIIU la JASI.

Voind a ve dá cea de pe urma dovada de a Nóstra bunavointia, va prevestescu ca, orice casa adapostesce adunaturi de ómeni de caracterulu ce a avutu adunarea petrecuta in cas'a Dtale, nu se mai bucura de inchiezasiluirea ce da conventi'a domiciliulu. Ori-ce cetatianu cu caracteru privatu, de orice treapta si de ori-ce positiie sociala ar fi, se soóte rebelu candu provóca, sau prin vorbe, sau prin fapte, sau prin sfatuire, la díspretiu, la incercari si la resvratire improtiva institutiiloru politice si legiloru tierii, dar mai alesu candu o asia persóna pórtã caracteru publicu, si mai cu séma candu se afla si osceanu, atunci, pe lenga aceea ca este rebelu, este totudeodata si tradatoru.

Prinçulu Domnitoriu.

Camu totu in sensulu acesta suna si cea catra G. Ghica, ear' cea catra Docanu suna asia:

Domnulu NICOLAE DOCANU in JASI.

Nu amu pututu crede nici odata ca cumnatulu Dle Rola o se ia parte, si anca o parte activa la intrigele necuviintiése, urdíte in dílele din urma in Jasi. Astadi indoiél'a nu mai are locu. Aceasta purtare a Dlui Rola este, pre atatu mai condamnabila pre catu interesulu viu ce amu purtatu totudeaun'a rudei Dle, ar putea face se se presupue ca autorizazu o fapta pe care nu potu se o condamnã indestulu, si cá Domnu, si cá Romanu.

Prinçulu Domnitoriu.

Oare cine se insghebe reactiunea in Moldova, ca patriotii cei buni nu potu fi atatu de schimbatiiosi?! Cerocetati dupa firele diavolesci.

Bucuresci 25. Octombre an. curgatoriu. Intre lucrurile, cu cari se ocupa diurnalele si ministeriulu nostru, ne atrasera atentiunea caus'a: Mosieloru numite brancovenesci, cari spunu ca au unu venitu anuale de 140,000 galbeni, (dupa altii 80 mii) si care se administra de Principele Gregoriu Bibescu Brancoveanu, care s'au luat pre séma statulu prin decretu Domnescu (vedi Fóia 137, care va esi in septaman'a viit.)

Altu faptu importante este aducerea inaintea tribunalulu a vreo 80 tierani, cari venisera la 24. Jan. cu ocaziunea unierei Principatelor; cá se asiste si ei la serbarea nationala de atuncea in Bucuresci; inse fura acusat de ciocoi cá turburatori si pusi la inchisóre in monasteriulu Vacaresci de ministeriulu de pre atuncia, unde remasera pana acuma, in cursu de 8 luni, dupace unii si repausara acolo din negrija, fapt'a lor se dovedi, ca n'aru fi fostu culpabila si ca acésta minciuna cu care fura asupriti aru fi scornit'o cei ce doriea a resturna unirea; acum'a mi se pare ca se cauta a se da in judecata Procurorulu dela curtea criminala din acelu timpu, care aru fi adusu o multime de martori mincinosi dintr'alti tierani, si cari intrebanduse, daca le sunt adeverate vorbele spusera, ca Procurorulu Desliu ia sílitu cu ghionturi se adevereze cu punerea degetulu fara se le cetésca ce! Ei se eliberara mai toti si acumu patriotii la propunerea Procurorulu Petrescu, care iau aperatu, le reclama ajutóre, cá se nu móra de fóme. Dómne feresce de dreptatea ciocoiésca si de mil'a lor. —

Intr'altele pana acuma ministeriulu actuale merge catu se póte de bine. S'au proiectatu o multime de lucruri folosítóre, numai de s'aru pune mai iute si cu energia si mai mare in lucrare. O comisiune s'a insarcinatu cu organizarea si regularea strateloru capitali. Eata actulu oficialu:

Prin decretu Domnescu din 7. Sept., in urm'a deóisiunei luate de ministri prin diurnalele inchieatu la 1862, 28. Aug. in privinti'a infintiarei servitiulu publicu din capitala Bu-

curesci; se decreta ce urmédia: Art. I. Se statornicesce unu servitiu speciale pentru lucrarile publice ale Capitalei, compusu din urmatorii impiegati tehnioi: 1 ingineriu capu, care e si denumitu A. Zane. 2 ingineri ordinari. 3 conductori de lucrari publice. Onorariulu ingineriului capu, se va plati din oas'a statului asupra bugetului ministeriului lucrarilor publice, ear' ale celorulalti ingineri si conductori din oas'a municipalitatei capitalei. — Art. II. Ingineriulu primu avendu subtu ordinele sale imediate pre inginerii si conductorii susuaretati, voru fi insarcinati cu proiectarea, esecutarea si intretinerea tuturor lucrarilor, la regularea, curatirea si infrumsetirea Capitalei. Art. III. Ingineriu primu, va pregati cu ajutoriulu architectului Capitalei si cu unulu din medici, oranduitu ad hoc de protomedicu planulu generale de liniarea. infrumsetirea si salubritatea Capitalei, si-lu va da consiliulu municipale spre alu pune la cercetarea si aprobarea guberniului prin mediarea ministeriului lucrarilor publice. Art. IV. Pana la pregatirea planului generale, se voru supune la aprobarea gubernului planuri partiali scl. — Acestea voru determina nunu-mai directiunea si largimea stradeloru din punctulu de vedere alu salubritatei publice si alu comoditatei circulatiunei, fara a se lua de norma edificiile singuratice ce dupa timplu voru fi fostu facute, incontra acestoru regule, dara si inaltimea la care se se puie fundamentele edificiiloru, spre a putea feri locurile de pre Dimboviti'a de esundatiune. Se vorbesce si de regularea si curatirea apei Dimboviti'a scl. Tóte bune, numai de s'ar efeptua nestramutatu.

Se proiectara si sadiri de arbori mai alesu fragari pre mai multe dominiuri ale statului precumu: Turnu, Giurgiu, Braila, Ismailu si in alte districte, pre distanti'a de 100 pogóne in fiacare dominiu, ajutoriu mare pentru cultivatori de metasa. —

In urma unui diurnale aprobatu de Domnitoriu, se decretá, ca sum'a de 2000 galbeni, alocata pentru impartirea de mila la ocaziunea serbarei de 30. Aug., se se adune pre viitoriu spre fundarea unui institutu, care va servi de asilu bateniloru seraci. —

La infintierea unui asilu pentru copii aflati, numitu: Asilu Elena Dóma, se facu subscrieri de ajutórie, care au suitu la suma de 50 mii lei.

— Toem'a priimim „Reforma“ cu unu decretu Domnescu (vedi Fóia) pentru infintierea unei espusetiuni de agricultura si industria cu ocaziunes tergului Mosiloru.

— Anca au mai esitu de sub tipariu:

TESAURU

de

MONUMENTE ISTORICE

PENTRU ROMANIA,

atatu din vechiu tiparite catu si manuscripte, cea mai mare parte straine.

Adunate, publicate cu prefatiuni si note ilustrate de A. PAPIU ILARIANU.

Coprinsulu d'antaiu trei fascióre.

Fascióra prima. 1. Leptorelui salute. 2. Baltasaru Waltheru. 3. Waltheru Res gestae Michaelis.

Fascióra a dou'a. 1. Waltheru Res gestae Michaelis. 2. Notele marginale ale operei lui Waltheru. 3. Notele nóstre la oper'a lui Waltheru.

Fascióra a trei'a. 1. Notele nóstre la oper'a lui Waltheru. 2. Adunarea din Brasiovu a Societati literarie din Transilvani'a. 2. Discursulu Dlui Joane Puscariu, despre importanti'a documentelor nobilitari ale familielor romane. 4. Gramatic'a lui Sincai, si epistol'a lui catra J. de Lipschy.

Ese odata pe luna, in fascióra cate 4 cóle; 7 fl. m. a. pe sem., 14 pe anu. Opu fórté interesantu. Se prenumera deadreptulu la Auctoriulu.

Maiestatea Sa c. r. apostolica

dupa cumu s'a facutu cunoscutu tuturor prin Gazet'a oficiala de Vien'a inca in 4. Aprilie 1862, s'a induratu pre gratiosu a demanda

ca intregulu venitu curatu alu celei mai deaprópe loterie filantropice de statu

se se dedice spre ajutorarea nefericitiloru cari prin

inundarea din acestu anu a Dunarei, Elbei, Vistulei si a afluvieloru loru

au patimitu daune in diversele tieriale imperiului.

In conformitate cu acestu mandatu imperatescu, ci avendu in vedere estinsiunea si marimea lipsei care'a e a se ajutorá, deschide c. r. directoratu de venitele de loteria o

LOTERIA MARE DE BANI.

Cá a siepte loteria a loterieloru de statu pentru scopuri filantropice si folosítóre tuturor.

SORTIULU custa 3 fl. v. a.

Folósele ce le da la planulu de jocu cumparatoriloru de sorti sunt fórté insemnatoare, fiindca se dau publiculu dreptu castigu

300000 fiorini de val. austr.

si anume parte mare in sorti nimeritori fórté insemnati.

apoi fiindca scopulu e cá se se dea ajutoriu starei celei triste a nefericitiloru nostrii confrati directoratulu c. r. de venitele de loteria crede, ca precumu la acele de mai inainte loterii filantropice a fostu ajutatu din tóte partile cu cea mai mare promptitate si bunavointia, asié si la aceasta a sa intreprindere noua, alu carei scopu este atatu de filantropicu, va afla inpartasire binevoítóre, din tóte partile.

Despartimentulu loterieloru de statu pentru scopuri filantropice si folosítóre tuturor.

Vien'a in 30. Augustu 1862.

FRIDERIC SRANK,

c. r. consiliariu de gubernu si antiste alu directoratulu de loteria.

INSCIINTIARE.

La Gras, Barth & Comp. in Breslau a esitu o brosiura, care cuprinde mai multe sute atestaturi despre

Sirupu de peptu,

care se apróba de mai multe fisicate, unu mediulocu pentru orice tuse vechia, pentru durere de peptu, ragusial'a de ani, greutate in gatu, plumin'a balosa, care intr'u casuri fórté numeroase, au liferatu celu mat mulumitoriu resultatu.

Acestu Sirupu lucrédia indata dupa intrebuintiarea d'anteiu avantajosu binefacatoriu, mai virtosu la tuse convulsiva si tuse magarésca, ajuta scóterea flegmei cei lipice inecaciósa, alina iritamintul in gutlegiu si departedia in scurtu timplu ori care macaru catu de infocata chiaru si tusea de optica si scupatur'a de sange.

Pentru BRASIOVU am datu D-lui **S. P. Mallatu** uniculu depositoryu.

Pretiulu unei $\frac{1}{4}$ butelia 1 fior. in sunatori.

" " $\frac{1}{2}$ " " 2 " " " G. A. W. Mayer in Breslau. (Prusi'a.

Publicatiune de concursu.

La postulu de profesur'a musicei vocale, si a cantariloru basericesci pe note dupa regulele artei, cu care e impreunatu unu salariu anuale de 500 fl. v. a. si quartiru naturale cu 2 odai — in mediulocu loru culiná, cu celariu si gradina de legiumi. — Terminulu pentru concursu e prefiptu diu'a de 1-a Januariu 1863 st. n. — Doritorii de a concurá si ocupá acestu postu voru avé de asi substerne pe terminulu mai susu indicatu recursuriln sale la Ordinariatulu metropolitanu gr. cath. alu Alb'a-Julie pe hartia timbrata prevediute cu urmatoriele adeverintie demne de tóta credinti'a.

a) Ca sciu artea musicei vocali, si si acelei instrumentali cu tóta recerut'a esacitate.

b) Adeverintia despre portarea s'a morale, precumu si despre cea politica — mai in urma:

c) Atestatu, de a mai fostu unde-va profesoriu de music'a vocale s'au instrumentale. —

Blasiu, 2 /15. Septembre 1-62.

3-3

Ordinariatulu Metropolitanu.

De vendiare e

O gradina mare impreuna cu o casa lenga dens'a in prebiulu de susu, dupa Inisti, suptu Nru 149. Iubitorii sunt pofitti a intrebá la Domnulu Georgie R. Leka.

Cursurile la bursa in 9. Octomvre 1862 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 83 cr. v. a.
Augsburg	—	—	124 " 75 "
London	—	—	122 " — "
Imprumutulu nationalu	—	—	83 " 40 "
Obligatiile metalice vechi de 5 % ₀	—	—	71 " 65 "
Actiile bancului	—	—	798 " — "
" creditului	—	—	228 " 10 "

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editóneea: Cu tipariulu lui

JOANNE GÖTT,